

SCIENCE, THEORY AND PRACTICE

Abstracts of IV International Scientific and Practical Conference

Tokyo, Japan
October 12 – 15, 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The IV International Science Conference «Science, theory and practice»,
October 12 – 15, 2021, Tokyo, Japan. 477 p.

ISBN - 978-1-63972-064-4

DOI - 10.46299/ISG.2021.II.IV

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D. (Economics), specialty: 08.00.04 "Economics and management of enterprises (by type of economic activity)"
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Ващенко В.В., Вискуб Р.С., Бондарева О.Б. ГЕНЕТИЧНІ ПАРАМЕТРИ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	15
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
2.	Ashtayeva M. ЛАНДШАФТНОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ САДОВ И ПАРКОВ	18
3.	Myronenko V., Tsymbalova T. FUNCTIONAL AND TYPOLOGICAL EVOLUTION OF RESIDENTIAL PREMISES ON MOTOR VEHICLES	20
4.	Skorokhodova A., Mironenko N. ІНФОГРАФІКА, ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ У МІСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ	27
ASTRONOMY		
5.	Говорун В.П. МАНДРІВКА В СВІТ АСТРОНОМІЇ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	30
BIOLOGICAL SCIENCES		
6.	Ivashchenko A., Akimniyazova A., Pyrkova A., Rakhmetulina A., Yurikova O. BIOINFORMATIC APPROACHES IN STUDY OF MIRNA INTERACTION WITH THE GENOMES OF THE SARS-COV-2, MERS-COV, AND SARS-COV	35
CHEMICAL SCIENCES		
7.	Байрамов Г.М., Будагов К.М., Ибрагимов Ч.И., Алекберов Ш.Ш. ВОЛЬТ-АМПЕРНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА КОНТАКТА МОНОКРИСТАЛЛ КРЕМНИЙ – НЕМАТИЧЕСКИЙ ЖИДКИЙ КРИСТАЛЛ	41

ECONOMIC SCIENCES		
8.	Baliasnyi V. ECONOMIC MODELS OF FLEXIBLE EMPLOYMENT	46
9.	Churkin A. FORMS OF MOTIVATION IN MANAGEMENT ACTIVITY	50
10.	Korinnyi S. ADVISABILITY OF INDUSTRIAL SYMBIOSIS CONCEPT AT UKRAINIAN ENTERPRISES	54
11.	Maltsev D., Vaganov K. INNOVATIONSFÄHIGKEIT: BEDEUTUNG FÜR UNTERNEHMEN	57
12.	Shura N., Mamedova A. FORMATION OF A STRATEGIC APPROACH TO THE ECONOMIC POTENTIAL OF THE ENTERPRISE ASSESSMENT	61
13.	Urdukhonov R. RISKS AND THREATS IN A CONFLICT ENVIRONMENT	64
14.	Луценко І.С., Терещенко С.О. ЕКСПЕРТНА ПРАКТИКА: ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ІЗ ДОСЛІДЖЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ОТРИМАНИХ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ ВІД ПРОДАЖУ НЕРУХОМОГО МАЙНА	67
15.	Мединська Т.В., Ногінова Н.М., Кравець С.В. ОПТИМІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ КІПРУ	70
16.	Нусінова О.В. ФОРМУВАННЯ УМОВ ДОТРИМАННЯ БАЛАНСУ ІНТЕРЕСІВ УЧАСНИКІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИХ ХОЛДИНГІВ	75
17.	Сеник Ю.І. КАЙДЗЕН, ЯК ОДИН З МЕТОДІВ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТ	79

SCIENCE, THEORY AND PRACTICE

18.	Трушкіна Н.В., Шипоша В.А. РЕАЛІЗАЦІЯ КЛАСТЕРНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯПОНІЇ	85
19.	Хмелевський Д.О. МІЖНАРОДНЕ СТРАТЕГІЧНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	93
20.	Ярова О.А. ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ В СТРУКТУРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	97
HISTORICAL SCIENCES		
21.	Abdinassir N. FORMATION OF THE TURKISH-MUSLIM PEOPLE IN THE TERRITORY OF KAZAKHSTAN AND CENTRAL ASIA IN HISTORIOGRAPHY	100
LEGAL SCIENCES		
22.	Guyvan P. HISTORICAL DEVELOPMENT OF TEMPORAL REGULATION OF RELATIONS IN CIVIL LAW.	106
23.	Kuzmenko I., Dundych L. CRIMINAL LIABILITY FOR VIOLATION OF LEGISLATION IN THE FIELD OF USE OF NATURAL RESOURCES OF THE MARITIME ECONOMIC ZONE OF UKRAINE	114
24.	Vodopyan T., Novikov I., Klyapchuk R. SPECIFIC ISSUES OF THE LEGAL STATUS OF THE EXPERT IN UKRAINE	116
25.	Булик І.Л., Коломієць А.С. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ АПЕЛЯЦІЙНОГО ОСКАРЖЕННЯ ПРОКУРОРОМ ПОСТАНОВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ	118
26.	Діордіца І.В., Стецюра І.Р. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ У НАПРЯМКУ ПРОТИДІЇ ДИТЯЧІЙ ПОРНОГРАФІЇ	124

27.	Камінська О., Федорченко О. СТАНОВЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ВИМОГ ДО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ	127
28.	Новікова М. КОРИСНІ КОПАЛИНИ ЯК ОБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ: КОЛІЗІЇ ДЕФІНІЦІЙ	130
29.	Стрельченко О.Г., Бухтіярова І.Г. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ) В УКРАЇНІ	133
30.	Якимчук М.Ю. ГЕНЕЗА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА	137
MANAGEMENT, MARKETING		
31.	Voronina A., Marchenko O., Sientiurina D. IMPROVEMENT OF PERSONNEL ASSESSMENT AND SELECTION SYSTEM AND ITS COMPETITIVENESS	139
32.	Алексеев Г.В., Тердунова М.А., Холявин И.И. ОЦЕНКА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ	146
33.	Волківська А.М., Ніколайчук С.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «ЗАЙНЯТІСТЬ»	154
34.	Волківська А.М., Руденко М.С. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО- ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	161
35.	Кисличенко Л.А., Кравченко А.В. УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	168
36.	Коробович Л.П. МОНІТОРИНГ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СИСТЕМІ ВЗАЄМОДІЇ З РОБОТОДАВЦЯМИ	171

SCIENCE, THEORY AND PRACTICE

37.	Мосійчук І.В. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ПАНДЕМІЇ COVID-19 В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	176
38.	Родінова Н. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ SMM	179
MEDICAL SCIENCES		
39.	Aleksyeyenko N., Vakhovskyi V., Polishchuk O., Radoga R., Androshchuk O. EPISODES OF “DRY MOUTH” IN THERAPEUTIC DENTAL PRACTICE	185
40.	Garas M., Matviichuk S., Mykhalevskyi O., Petriv U. MEASLES OUTBREAK IN UKRAINE IN 2017-19	188
41.	Horbatiuk I., Kondratova A., Lobachevska S., Liulka V. ASYMPTOMATIC FORMS OF STREPTOCOCCAL INFECTION IN CHILDREN (LITERATURE REVIEW)	190
42.	Ivanova L., Veresorska M., Hoilo Y., Kniahnytska A. INDIVIDUAL INDICATORS OF CONTROL OF BRONCHIAL ASTHMA IN CHILDREN WITH OVERWEIGHT	193
43.	Korobchanskyi V., Sarkis-Ivanova V. IMPLEMENTATION OF THE INNOVATIVE CONCEPT OF MEDICINE OF BORDER STATES FOR THE PURPOSE OF ENSURING THE SAFETY OF THE LIFE OF STUDENT YOUTH	195
44.	Kyrylova O., Muravska S., Vostroknutova Y., Vostroknutov I. ASSESSMENT OF DISTRESS AND QUALITY OF LIFE OF PATIENTS WITH COLORECTAL CANCER AT THE STAGE OF RADIATION THERAPY	197
45.	Nykytenko O., Fedin M., Lykhodid N., Gozhenko A. PATHOGENETIC FEATURES OF THE COURSE OF HIV-ASSOCIATED NEPHROPATHY	200

46.	Romanchuk L., Poberezhnyi A., Siverska M., Tkach M., Shcherbata I. AGE ASPECT IN THE COURSE OF CORONIVARUS INFECTION COVID-19 IN CHILDREN OF CHERNIVTSI REGION	206
47.	Sharavara L., Chebanenko A. HYGIENIC ASSESSMENT OF WORKING CONDITIONS OF THE SINTER OPERATOR OF THE METALLURGICAL ENTERPRISE	208
48.	Дерпак Ю.Ю. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РІВНІ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ	211
49.	Зульфiгаров А., Атаманюк В., Жмiнько П., Худайкулова О., Перегуда О. ОЦIНКА ТОКСИЧНИХ ЕФЕКТIВ ЛIКАРСЬКОЇ СУБСТАНЦIЇ ОТОВIР (ГУСТИЙ ЕКСТРАКТ) ПРИ ПЕРОРАЛЬНОМУ ПIДГОСТРОМУ (30 ДIБ) ВПЛИВI НА ОРГАНIЗМ ЩУРIВ	218
50.	Кравчук I.В., Курташ Н.Я., Куса О.М., Нейко О.В. НЕОБХIДНIСТЬ НRV-ТЕСТУВАННЯ В ДIАГНОСТИЦI СIП	222
51.	Майборода О.І., Загороднюк Т.Є. IМУНОТЕРАПIЯ – НОВИЙ ПIДХIД У ЛIКУВАННI ОНКОЛОГIЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ	224
52.	Мешкова О.В., Здовбiцька Ю.В. ОСОБЛИВОСТI МАКРОСКОПIЧНИХ ЗМIН СУГЛОБОВОГО ХРЯЦА ПIСЛЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО МОДЕЛЮВАННЯ ОСТЕОПОРОЗУ У ЩУРIВ	227
53.	Осокіна О.І., Iвнєв Б.Б., Путятiн Г.Г., Ящишина Ю.В., Корченюк О.Ю. ВIДНОВЛЕННЯ КРИТИЧНОСТI ДО ХВОРОБИ АБО IНСАЙТ-ОРIЄНТОВАНА ПСИХОТЕРАПIЯ ХВОРИХ З ПЕРШИМ ПСИХОТИЧНИМ ЕПIЗОДОМ	229

SCIENCE, THEORY AND PRACTICE

54.	Сидорчук Л.І., Міхєєв А.О., Дейнека С.Є., Джуряк В.С., Сидорчук І.Й., Бліндер О.О., Попович В.Б. НЕСПЕЦИФІЧНА ДОІМУННА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ОРГАНІЗМУ ХВОРИХ НА НЕГОСПІТАЛЬНУ ПНЕВМОНІЮ	234
PEDAGOGICAL SCIENCES		
55.	Radul S., Radul I. EFFECTIVE METHODS OF OVERCOMING AEROPHOBIA: THERAPY, VRE, HYPNOSIS, NLP, CBT, MEDICATION, PERSON ORIENTED APPROACH	240
56.	Radwan N. СІНЕРГЕТИЧНИЙ, ІНДИВІДУАЛЬНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ТА ТАКСОНОМІЧНИЙ ПІДХОДИ В ПРОЦЕСІ УДОКОНАЛЕННЯ ІНСТРУМЕНТАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	245
57.	Андрійченко К.В. РОЛЬ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ І УЧНЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПІД ЧАС РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ	249
58.	Аркушина Ю.В. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПРАВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	252
59.	Білецька Л.С., Маєцька М.Ю. ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙОМІВ САМОКОНТРОЛЮ У ПРОЦЕСІ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СЮЖЕТНИХ ЗАДАЧ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	257
60.	Білецька Л.С., Турчин Т.В. ПОЕТАПНЕ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЗАДАЧ НА РІЗНИЦЕВЕ І КРАТНЕ ПОРІВНЯННЯ	262
61.	Білоконь Н.В. РОЗВИТОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	268

62.	Близнюк В.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ БАКАЛАВРАТУ	271
63.	Економова О.С., Макарова Е.В., Яковенко В.Г. ЗАБЕСПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В СИСТЕМІ СУЧАСНОЇ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ	277
64.	Жунусбекова А., Асқарқызы С. БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНДЕГІ ПСИХОЛОГИЯ	283
65.	Казачінер О.С., Бойчук Ю.Д. СПЕЦИФІКА НАПИСАННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ КАЗКИ	285
66.	Коваленко О.М. ОСОБЛИВОСТІ СТАТУТНОГО ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКИХ УНІВЕРСИТ	289
67.	Мунтян С.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПРАВООХОРОНЦІВ У ЗВО	294
68.	Міхєєв А.О., Міхєєва Г.В. ТВОРЧІСТЬ ВИКЛАДАЧА, ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ЗАПОБІГАННЯ ПРОФЕСІЙНОМУ ВИГОРАННЮ	297
69.	Нестеренко Н.А., Крюковська О.С., Порохнявий А.В. МЕТОДИКА УДОСКОНАЛЕННЯ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ФУТБОЛІСТІВ 14-15 РОКІВ	302
70.	Самойленко О.В., Кліманський Р.П., Касрашвілі Г.Г. МІСЦЕ ХІРУРГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОГО ПРАКТИКИ	306

SCIENCE, THEORY AND PRACTICE

71.	Степанова Н.М., Білик Т.В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІЗУАЛЬНИХ МЕДІАТЕКСТІВ У НАВЧАННІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ МОРАЛІ	310
72.	Терентьева Т.В., Волинець Ю.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО МАСУ ПРЕДМЕТІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	318
73.	Ткаченко В.В. ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	322
74.	Токтарбекова Ж.Н. ТВОРЧЕСКИЙ КОМПОНЕНТ КОРПОРАТИВНОЙ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ КУЛЬТУРЫ ПЕДАГОГА	329
75.	Українцева Д.В. ІНШОМОВНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: МІЖНАРОДНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР	337
76.	Қабдықалымқызы Ә., Аюпова Г.Т. АҒЫЛШЫН ТІЛІН ҮЙРЕТУДЕ ГАЗЕТ-ЖУРНАЛ МӘТІНДЕРІН ОҚЫТУДЫҢ МАҢЫЗЫ МЕН ОРНЫ	339
PHARMACEUTICAL SCIENCES		
77.	Shchokina K., Ulanova V., Belik G. PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN ANTIBACTERIAL THERAPY	347
PHILOLOGICAL SCIENCES		
78.	Lozenko V. ETYMOLOGY OF THE BOTANICAL NAME “SHEPHERD’S PURSE” IN ENGLISH AND LATIN	350
79.	Жук В. КОНВЕРСІЯ ЯК ЗАСІБ СЛОВОТВОРЕННЯ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	352
80.	Загнітко А.П., Пастушенко М.О. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТАРІЛОЇ ЛЕКСИКИ В ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ МАЛИХ ІСТОРИЧНИХ ПРОЗОВИХ ЖАНРІВ	357

81.	Киселевич І.В. ПОНЯТТЯ ТЕРМІНА Й ТЕРМІНОЛОГІЇ	364
82.	Колесникова Л.Л., Подкуйко Є.І. МЕТАФОРИЧНІСТЬ ПОЕЗІЇ ЛІНИ КОСТЕНКО	368
83.	Колесникова Л.Л., Гречаник Ю.А. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СЛОВЕСНОГО СИМВОЛУ ЗОЗУЛЯ В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ПІСНЯХ	371
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
84.	Romanenko O., Masian A. PSYCHOLOGICAL MODELS OF MULTILAYER LEVEL REGULATION OF CHOICE AND DECISION MAKING	374
85.	Бондар О.П. ПСИХОЛОГІЧНЕ ПРОЕКТУВАННЯ ІГРОВОГО ПРОСТОРУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В КОНТЕКСТІ ДИТИНОЦЕНТРОВАНОГО ПІДХОДУ	376
86.	Войнаровська О. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	379
87.	Віхляєва Я.Є. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ АРТ-ТЕРАПІЇ В ПСИХОЛОГІЧНОМУ КОНСУЛЬТУВАННІ	384
88.	Назаревич В.В. ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ПРИЧИН ТА НАСЛІДКІВ ОСТРАКІЗМУ В УМОВАХ СТУДЕНТСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА	394
89.	Пономарьова В.Л., Захарченко В.В. ЗАДОВОЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ПОТРЕБ ДИТИНИ- ДОШКОЛЬНИКА З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ ЗДОРОВ'Я	397
90.	Шкуратівська В.В., Ткачишина О.Р. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ІЗ ПТСР	400

TECHNICAL SCIENCES		
91.	Shchukin O. DETERMINATION OF FACTORS AFFECTING ON THE WEAR PROCESS OF CUTTING ELEMENTS OF EARTH-MOVING MACHINES	403
92.	Tvoroshenko I., Maksimenko H. RESEARCH OF REGRESSION AND MODULAR TESTING OF WEB APPLICATIONS	406
93.	Vechirska I., Tymofieiev O. RESEARCH AND IMPLEMENTATION OF THE VIDEO STREAM TEXT RECOGNITION METHOD	412
94.	Бандура В., Федоришин А. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ БОРОШНЯНИХ ВИРОБІВ ІЗ ПРИРОДНИМИ ЗАМІННИКАМИ ЦУКРІВ	415
95.	Бровенко Т.В. СТАНОВЛЕННЯ ОРГАНІЧНОЇ ГАСТРОНОМІЇ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОГО РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	417
96.	Білюк І.С., Савченко О.В., Майборода О.В., Бугрім Л.І., Оружак І.В. ЛАБОРАТОРНИЙ БЛОК ЖИВЛЕННЯ	421
97.	Гороховатський В., Метелев В. РЕДУКЦІЯ СТРУКТУРНОГО ОПИСУ ЗОБРАЖЕННЯ НА ОСНОВІ КРИТЕРІЮ ІНФОРМАТИВНОСТІ	424
98.	Гороховатський В., Єрмоменко В. КЛАСИФІКАЦІЯ ЗОБРАЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ НЕЧІТКОЇ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ ДАНИХ	427
99.	Корчак М.М. ОБГРУНТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПЕРЕРІЗАННЯ СТЕБЛОВИХ ЗАЛИШКІВ КУКУРУДЗИ В МІЖРЯДДЯХ	431
100.	Кошлань О.А., Колдов О.О., Федорієнко В.А., Шутов О.О. ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ УНІФІКОВАНИХ КОМУНІКАЦІЙ В ПОВСЯКДЕННУ ДІЯЛЬНІСТЬ	437

101.	Майданюк В.П. УДОСКОНАЛЕННЯ ФРАКТАЛЬНОГО МЕТОДУ УЩІЛЬНЕННЯ ЗОБРАЖЕНЬ ЗА РАХУНОК АПРОКСИМАЦІЇ	443
102.	Максименко А. КЛАСИФІКАЦІЯ ВИДІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР ЗА УМОВНОЮ ФОРМУЛОЮ ДЛЯ ПРОЦЕСУ ПРОЛІЗУ	446
103.	Пасічний В.М., Шубіна Є.А., Тищенко В.І., Божко Н.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕМУЛЬГУЮЧОЇ ЗДАТНОСТІ У ПРОДУКТАХ ПЕРЕРОБКИ НАСІННЯ КОНОПЕЛЬ	449
104.	Роянов О.М. ВПЛИВ ВОЛОГОСТІ ПОВІТРЯ НА ВИБУХОПОЖЕЖОНЕБЕЗПЕКУ СЕРЕДОВИЩА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПРИМУСОВОЇ ВЕНТИЛЯЦІЇ РЕЗЕРВУАРІВ	452
105.	Тимошенко Г.С., Сагановська Л.А., Важинський М.С. РОЗРОБКА МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИСПЕТЧЕРА ЦЕНТРУВАННЯ	455
106.	Шаповал В.Г., Гапеев С.Н., Шашенко Д.Н., Жилинская С.Р., Коновал В.Н. К ОПРЕДЕЛЕНИЮ РАСЧЕТНОГО ЗНАЧЕНИЯ КРИТИЧЕСКОЙ ВЫСОТЫ ВЕРТИКАЛЬНОГО ВОДОНАСЩЕННОГО ОТКОСА С УЧЕТОМ ФИЗИЧЕСКОЙ НЕЛИНЕЙНОСТИ ПРОЧНОСТНЫХ СВОЙСТВ ГРУНТА	461
TOURISM		
107.	Borutska Y., Zhyvko Z., Ruda I., Martyn O., Prokopyshyn O. THE USE OF VARIOUS INTERNET TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF TOURISM ENTERPRISES	465
108.	Закревський О.В., Кравченко А.В. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА, МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД	468
109.	Кушнірова К.О., Кравченко А.В. ПАЛОМНИЦЬКИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ ВИМІР	473

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО МАСУ ПРЕДМЕТІВ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Терентьєва Тамара Вікторівна,

магістрантка,
Київський університет імені
Бориса Грінченка, Україна

Волинець Юлія Олександрівна,

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної освіти
Педагогічного інституту,
Київський університет імені
Бориса Грінченка, Україна

Модернізація вітчизняної системи освіти орієнтована на суттєве оновлення цілей, змісту, методів і форм організації освітнього процесу на всіх ступенях безперервного навчання людини. Відповідно дошкільна освіта є початковою ланкою даного процесу, спрямованого на забезпечення умов для самореалізації дитини і її соціалізації.

Як зазначає Н. Білоус в процесі ознайомлення дітей з предметами оточуючого світу велике значення має наявність сформованих уявлень про масу предметів. У свою чергу при формуванні цих уявлень беруть участь багато факторів психічного розвитку дитини [3]. Це розумові здібності, сприйняття, почуттєві компоненти. Розвиток уявлень про масу предметів в дошкільному віці відбувається поетапно, в залежності від рівня психічного розвитку дитини і включеності в процес освітньої діяльності.

Уявлення про масу предметів є важливою складовою частиною математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Уміння виділити масу як властивість предмета і дати їй назву необхідно не тільки для пізнання кожного предмету окремо, але і для розуміння відносин між ними, так як пов'язано з розвитком здатності ототожнення, розпізнавання, порівняння, узагальнення та підводить до розуміння маси як математичного поняття й готує до засвоєння в школі відповідного розділу математики.

Математика є дуже значущою для сучасного суспільства областю знань, накопичених і широко використовуваних людством, тому математичній освіті підростаючого покоління в цьому процесі відводиться особлива роль.

На думку І. Маріної, математична освіта є засобом інтелектуального розвитку дитини, спрямованим на розширення можливості її успішної адаптації до процесів інформатизації суспільства. Під математичним розвитком дітей дошкільного віку розуміються якісні зміни в пізнавальній діяльності дитини, які відбуваються в результаті формування елементарних математичних уявлень і пов'язаних з ними логічних операцій [7].

Численними дослідженнями підтверджується, що у дітей дошкільного віку можна формувати наукові, хоча й елементарні, початкові математичні знання. При цьому звертається увага на те, що при виборі форм, і способів навчання необхідно спиратися на вікові можливості дитини; створювати умови, які будуть найбільш сприятливі для формування певних знань і умінь на тому чи іншому віковому етапі [6].

Старший дошкільний вік є сенситивним для розвитку у дітей уявлень про масу предметів, формування вимірювальних умінь, так як на даному етапі у дітей даного віку підвищується диференційованість процесу сприйняття, відзначається свідоме управління своєю увагою (дитина спрямовує і утримує її на певних предметах), відбувається розвиток довільного запам'ятовування, активне формування словесно-логічного мислення.

Питаннями формування уявлень про масу предметів у дітей старшого дошкільного віку займався цілий ряд як вітчизняних, так і зарубіжних практиків: Ж. Руссо, І. Песталоцці, Н. Білоус, Н. Голота і інші. Результати їх досліджень показали, що навчання дітей дошкільного віку виміру маси за допомогою еталонних мір сприяє прискореному розвитку у них пізнавальних процесів і переходу від нижчих до вищих структур інтелектуальної діяльності. Оволодіння елементарними способами вимірювальної діяльності, впливають на розумовий і математичний розвиток дитини дошкільного віку [1; 2; 3; 4].

Слід зазначити, що орієнтування в предметах за масою входить складовою частиною в розділ «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» у Освітню програму для дітей від двох до семи років «Дитина» [5]. У закладах дошкільної освіти здійснення цього завдання ведеться за двома напрямками: шляхом накопичення уявлень про масу в житті та іграх; в процесі спеціально організованої роботи.

Цілеспрямоване навчання починається в середній групі (п'ятий рік життя) з формування уявлень про масу як ознаку предмета. З огляду на що в наочно-ігровому середовищі кожної вікової групи необхідно мати комплект матеріалів для розвитку у дітей «баричного почуття», умінь порівнювати, вимірювати вагу предметів. Це, перш за все, мішечки з річковим піском, тирсою однакової ваги і різного розміру, або можна застосовувати однакового розміру мішечки, наповнені різними сипучими речовинами. Оперуючи з таким матеріалом, дитина може знайти, виходячи з практичної потреби, два мішечки різних за розміром, але однакових по масі. Пересипати частину піску в інший мішечок, щоб зрівноважити їх або, навпаки, зробити різними.

На думку Н. Білоус, найбільш простим завданням є розрізнення важкого і легкого предмета в парі. Тому спочатку дітей необхідно вчити порівнювати між собою тільки два предмети, що відрізняються один від одного своєю масою. Результати порівняння визначати словами важкий – легкий [3].

Виконання завдання здійснюється шляхом «зважування» предметів на долонях рук. Це досить складний для дітей спосіб обстеження маси, що складається з декількох дій. Потрібно взяти по одному предмету в кожную руку і повернути долоні догори, потім руками імітується рух ваг вгору-вниз, відбувається «зважування» предмета «на руку». І, нарешті, предмети

переміщуються з однієї долоні на іншу, при цьому їх положення може змінюватися кілька разів. Така «перевірка» сприяє більш точному визначенню відносин між вагою двох предметів [5]. При навчанні даного способу виконання дій діти допускають такі помилки: міцно стискають предмети руками, замість того щоб випрямити долоні; різко підкидають предмети на долонях, замість того щоб робити плавні рухи; ігнорують переміщення предмета з однієї долоні на іншу.

Наступний етап в роботі – порівняння трьох предметів по масі, з них один служить зразком. Результати зіставлення позначаються словами важче – легше. Раціональний спосіб вирішення цього завдання полягає в тому, що зі зразком треба послідовно порівнювати всі предмети і на цій основі визначати, який з них легший, який важчий або вони однакові. Завдяки такій роботі дитина починає серед численних ознак предмета виділяти масу і абстрагувати її, створюються можливості для впорядкування і угруповання об'єктів з даною ознакою, це і є наступним етапом в роботі.

У старшому дошкільному віці важливо сформувані почуття ваги, що виникає на основі тактильних відчуттів. Почуття ваги формується в практичній діяльності. Для прикладу: спочатку дитині показуються предмети різної тяжкості, спочатку дуже контрастні: пір'їнка і стілець, зошит і цегла, далі різноманітні предмети, після чого дитині дається можливість підняти і оцінити вагу за допомогою наступних дій: підняти однією рукою, двома руками; зважити на обох або на одній долоні; взяти в руку предмет і, опускаючи його, спостерігати, як він падає – швидко чи повільно, що станеться при зіткненні з поверхнею. При цьому дуже важливо пояснювати в мові свої дії і ті висновки, які можна зробити [7].

Дітей потрібно підвести до розуміння відносності маси за двома параметрам.

1. Маса не залежить від величини предмета. Для цього дітям пропонується оцінити ступінь тяжкості предметів з різних матеріалів і різної величини: пакет вати, цвях, товста книга, настінний календар, носовичок, молоток та ін. Можна попросити дитину визначити на око масу різних предметів. Інформативними для дітей є вправи на порівняння маси предметів, однакових за величиною, але виготовлених з різних матеріалів (кулька дерев'яна, пластмасова, металічна).

2. Вагові характеристики предмета залежать від маси тих предметів, з якими порівнюється. Потрібно навчити дітей, порівнюючи предмети за тяжкістю, складати ряди за спаданням або наростанням їх ваги [5].

Таким чином, доцільно показати дитині, що при однаковій формі й однаковому розмірі предметів маса їх може бути різною (коробка, наповнена ватою, і така ж, наповнена піском) і т. д. Корисно, наприклад, зіставлення великої за розміром повітряної кулі з маленькою дерев'яною або металевою кулькою. Порівняння предметів однакового обсягу, але різної маси або, навпаки, різного об'єму, але однакової маси сприяє виникненню уявлень про незалежність маси від об'єму, розміру предмета. До цього висновку дітей підводить як зважування «на руку», так і перевірка його результатів на вагах.

Отже, дорослий сприяє освоєнню дитиною 5-6-х років загальних уявлень про масу як ознаку предметів; розвитку вміння відображати результати порівняння в

мові, користуючись словами важче – легше, важкий – легкий, однакові – різні. Розвиток «баричного почуття», здатності точного визначення маси предмета за допомогою активного руху рук відбувається не спонтанно, а залежить від вправ. Для цього діти в самостійних іграх, побуті, природі перебирають предмети перекладають, знаходять ті, які можуть пересунути, підняти і перекласти на інше місце.

Список літератури

1. Білоус Н. Г. Особливості побудови дітьми 3-7 років серіаційних ряду предметів різної маси. М.: Центр педагогічної освіти, 2008.-67с.
2. Білоус Н. Г. Розрізнення дітьми предметів по їх тяжкості і відображення цих властивостей в мові. М.: Центр педагогічної освіти, 2008.-56с.
3. Білоус Н. Г. Характер дії дітей дошкільного віку при зіставленні предметів за їх тяжкості / Теорія і методика розвитку математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Хрестоматія / Упоряд .: З. А. Михайлова, Р. Л. Непомняща, М. Н. Полякова. – М .: Центр педагогічної освіти, 2008.-124с.
4. Голота Н. Особливості пізнання дитиною простору й часу в дошкільному віці. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Серія «Педагогічні науки». 2016. №. 2. С. 38–44.
5. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк ; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М.Вертугіна [та ін.]; наук. ред.: Г.В. Беленькаї; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т імені Б. Грінченка – К. : Київ. ун-т імені Б. Грінченка, 2020. – 440 с.
6. Дуткевич Т.В. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
7. Маріна І.О. Методика формування уявлення дітей про величину предметів. URL:<https://vseosvita.ua/library/metodika-formuvanna-uavlenna-ditej-pro-velicinu-predmetiv-153631.html>

ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Ткаченко Володимир Володимирович,

доктор історичних наук, професор,
директор Інституту прикладної педагогіки

У ХХІ ст. якісна освіта є не привілеєм, а основою й нормою життя. Без неї неможлива соціалізація індивіда, його особистісний розвиток. Освічене суспільство – це невичерпний ресурс держави та шлях до її економічного процвітання, соціального й політичного партнерства, недопущення ксенофобії, шовінізму чи будь-яких інших форм дискримінації. У світі існує безліч освітніх рейтингів. На жаль, у жодному з них Україна не посідає провідних позицій. Водночас зазначимо, що фактор освіти в Україні (на відміну від тривалості життя й доходів на душу населення) завжди піднімав нашу державу у світовому рейтингу. Згідно з рейтингом Human Development Reports, що складає United Nations Development Programme (UNDP), у 2020 р. Україна посіла 74-е місце за індексом людського розвитку (ІЛР) [1]. Відсоток населення з вищою освітою в Україні є більшим, ніж у багатьох країнах, а рівень підготовки наших фахівців у сфері ІТ, інженерії, окремих фундаментальних науках є настільки високим, що постійно приваблює світові компанії з рекрутингу українських спеціалістів. Разом із цим, останнім часом спостерігається від’ємна динаміка, що викликає серйозне занепокоєння в середовищі освітян. У розширенні експорту освітніх послуг зацікавлені як держава в цілому, так і окремі заклади вищої освіти. Однак, найбільш вагомим фактором, що приваблює іноземців, є відносно дешева вартість навчання в Україні. На другому та третьому місці є ментально-історична близькість українського суспільства для студентів-вихідців з пострадянських країн; високі освітні стандарти у медичній, будівельній та мистецькій освіті. Важливим фактором є й те, що у країнах Азії Україна вважається європейською державою, здобути освіту на території якої є достатньою перспективою для працевлаштування та просування кар’єрними сходами на батьківщині. Однак чи зберігає й нині українська вища освіта параметри, що відповідають міжнародним стандартам та приваблюють іноземних громадян приїздити до України на навчання – питання досить складне й не має однозначної відповіді. Натепер соціологічні опитування серед професорсько-викладацького складу, студентства засвідчують хронічне недофінансування матеріально-технічної складової, невдоволеність низьким рівнем заробітної плати, відсутність (у більшості закладів вищої освіти) стратегічних планів з оновлення, переоснащення лабораторних комплексів, комп’ютерної техніки та інших основних фондів [2, 38].

Слід зазначити, що важливим підґрунтям для успішного формування всебічно розвиненого підростаючого покоління є якісна початкова освіта. На наше переконання, попереду важка, багаторівнева та відносно тривала реформаторська діяльність. Складність ще й у тому, що сучасне реформування

освітянської сфери має, по суті, наздоганяючий характер. Тож маємо розв'язувати не тільки майбутні, а вже сьогоденні проблеми освіти. Нині на шляху впровадження є багато бюрократичних перепон, проблеми з фінансуванням, дефіцити місцевих бюджетів, незначні розміри субвенції з центру. Деякі освітні процеси, такі як розроблення й апробація стандартів, навчальних програм, підручників здійснюються паралельно. Освіта – сфера людського буття, що потребує постійного оновлення, привнесення найефективніших форм накопичення і передачі набутого досвіду, суми знань, системи цінностей прийдешнім поколінням [3, 26]. Реформування освіти є перманентним процесом. Водночас у світовій і вітчизняній історії можна виокремити певні періоди, коли систему освіти змінювали докорінно, а результати цих змін сприяли істотному прискоренню соціально-економічного розвитку, підвищенню загального культурного рівня, зумовлювали становлення нового ментального типу індивіда, впливали на зміну світогляду. Зокрема, інтелектуальну і наукову складову розвитку середньовічної Європи забезпечило виникнення і розвиток університетів. Викристалізування ранньомодерної української ідентичності було пов'язане з продуктивним функціонуванням братських шкіл, слов'яно-греко-латинської школи в Острозі, Києво-Могилянського колегіуму (згодом – академії), Львівського університету. Фактично кожна епоха актуалізувала нові вимоги до освітнього рівня людини, внаслідок чого продукувалися новітні форми передачі знань, формування вмінь, навичок і духовних цінностей. Французька революція кінця XVIII ст., інші європейські революції першої половини XIX ст. призвели до секуляризації освіти, появи нових типів навчальних закладів та форматів їх функціонування. Зрештою у більшості країн західного світу на законодавчому рівні було закріплено загальнообов'язковість початкової освіти. Надалі у кожній наступній епосі з'являлися нові освітні моделі (системи), вибудовувалися її ступені. Навіть поверхневе ознайомлення з історією України другої половини XIX – XX ст. свідчить, що її система освіти неодноразово зазнавала численних реформ та дає підстави стверджувати, що попередні етапи її розвитку заклали міцне підґрунтя для гармонійного розвитку особистості, підготовки висококваліфікованих фахівців, формування загальнолюдських цінностей. Сучасні світові тенденції, сьогоденний уклад життя, нові інформаційні, економічні та геополітичні виклики зумовлюють відповідні зміни у питаннях освіти й виховання підростаючого покоління [3, 25].

В умовах розвитку цифрового суспільства, стрімких змін технологій, нової якості

соціуму сучасна освіта базується на високотехнологічних засобах навчання, характеризується значною мобільністю, універсальністю й фундаментальністю та

переживає цифрову трансформацію. Успішними в такому суспільстві можуть стати учні,

які мають навички XXI століття: вміють самостійно вирішувати проблеми, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі, володіти

цифровими технологіями та мати інноваційні, підприємницькі й соціальні компетентності.

В українському педагогічному середовищі та суспільстві загалом широко обговорюють доцільність використання фінського досвіду, фінської моделі побудови освітнього процесу тощо. Водночас майже не йдеться про те, як саме здійснювалася фінська освітня реформа, які кроки політичного керівництва країни забезпечили лідерські позиції Фінляндії в освітніх рейтингах. Фінська школа сьогодні є своєрідним світовим брендом. Це підтверджують і нинішні статистичні данні: 2/3 випускників вступають до університетів або професійно орієнтованих політехнічних ліцеїв, понад 50% фіннів бере участь у програмах навчання для дорослих, 98% витрат на освіту всіх рівнів покривається державою. Фінська освітня політика – це результат майже 50-річних систематичних напрацювань, які створили культуру різноманітності, довіри і поваги серед фінського суспільства в цілому і в освітній системі, зокрема. «Розвиток освітнього сектора базувався на рівних можливостях для всіх, рівному розподілі ресурсів, зниженні конкуренції в усіх її проявах на ранній стадії і побудові поступової довіри серед практиків, особливо серед викладачів», – зазначає фінський науковець Пасі Сальборг у своїй книзі «Фінські уроки» [4]. Важливо, що за роки реформування освіти, країна створила продуктивну систему викладання та навчання шляхом розширення доступу до знань усіх верств населення, незалежно від місця проживання (навіть в таких малонаселених регіонах, як Лапландія). При цьому реформа передбачала цілеспрямоване інвестування в амбітні освітні цілі та стратегічний підхід в побудові викладацького потенціалу [3,26]. Зазначимо, що деякі кроки реформування за фінською моделлю в нашій країні вже зроблено або враховано необхідність їх здійснення концепцією «Нова українська школа», відповідно до якої учні мають не бездумно запам'ятовувати факти та поняття, а набувати компетентностей. Для успішного здійснення трансформації освіти, а відтак успішної реалізації завдань Концепції НУШ крім оновлення цілей і змісту освіти, передбачених державним стандартом початкової школи, необхідно змінити інформаційно-освітнє середовище; оновити педагогічні методи освітньої діяльності, забезпечити орієнтування на максимальне розкриття потенціалу кожного учня, перехід від навчання й виховання всіх до навчання й виховання кожного; передбачити ефективне використання цифрових технологій (ЦТ) для автоматизації всіх видів діяльності з інформацією. В основу трансформаційних змін в освіті має бути покладене повноцінне освоєння нових цифрових інструментів для досягнення поставлених цілей. Концептуальними засадами Нової української школи передбачено створення в навчальних закладах освітнього простору, який би забезпечував гармонійний розвиток дитини з урахуванням перспективності та наступності усіх ланок освіти, професійної підготовки вчителя, постійного підвищення його кваліфікаційних навичок. Пошук оптимальної моделі організації та ефективного функціонування системи освіти має бути пріоритетним завданням МОН України. Попереду – тривала, відповідальна й копітка праця, яка повинна спиратися на наукові дослідження, враховувати й критично застосовувати передовий європейський досвід.

Відвертий діалог влади з громадськістю й експертним середовищем стане запорукою запровадження обґрунтованих інноваційних й модернізаційних заходів.

Задля цього в кожному закладі освіти має будуватися відповідна освітня екосистема, яка забезпечуватиме досягнення нових результатів за рахунок цілеспрямованої співпраці учнів, учителів, організаторів освіти, батьків та громадськості й враховувати особливості розвитку та освітні потреби дітей різного віку. Основою інноваційної освітньої екосистеми є розвивальне освітнє середовище закладу освіти, однієї зі складових якої є система інноваційних інформаційних, навчальних, дидактичних і методичних матеріалів, використання яких обумовлює цифрову трансформацію освіти.

Попри інтенсивний розвиток мультимедійних засобів навчання, відповідних інформаційних ресурсів ключовою залишається роль підручника, який містить базисний набір теоретичного й практичного матеріалу. Підручники для Нової української школи мають відповідати визначеним провідними західними й вітчизняними фахівцями критеріям, а це насамперед: науковість змісту; відповідність стандарту й програмі; мати логічну структуру й якісний навчально-методичний апарат; придатність для самостійного використання учнем; доцільність методичного викладу; естетика ілюстративного матеріалу тощо.

Відповідно до концепції «Нової української школи», зміст освіти має бути зорієнтований на психологічні характеристики, світоглядні орієнтири нового покоління українців, так званих поколінь Y та Z [5]. Нині спостерігаємо ситуацію, за якої застарілий зміст освіти для нових поколінь є малоцікавим, з погляду учнів – відірваним від життя, повсякденної практики, а тому не сприймається ними та знижує їхню природну мотивацію до навчання. Підґрунтям нової школи є новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації у суспільстві. У зв'язку з цим актуалізується потреба у здійсненні таких кроків, як:

- аналіз ефективності впровадження базового компонента дошкільної освіти, державних стандартів загальної середньої, професійно-технічної, вищої та післядипломної освіти;
- моніторинг відповідності освітньо-кваліфікаційних характеристик та навчальних програм із професійними кваліфікаційними вимогами;
- модернізація навчальних планів, програм та підручників відповідно до оновлених державних стандартів освіти;
- забезпечення оптимального співвідношення інваріантної і варіативної частин, суспільно-гуманітарної, природничо-математичної, технологічної і здоров'язбережувальної складових змісту загальної середньої освіти;
- подальше обладнання сучасними засобами навчання кабінетів математично-природничого та гуманітарного профілю, постійне оновлення комп'ютерної техніки та програмного забезпечення у кабінетах інформатики;
- вироблення чіткого переліку загальнообов'язкових засобів навчання, якими має бути укомплектований кожний навчальний заклад (умовно кажучи від мультимедійної дошки до канату у спортивному залі);

- розвантаження навчальних планів і програм за рахунок диференціації та інтеграції їх змісту, розширення міжпредметних зв'язків, скорочення кількості обов'язкових предметів і профілів у старшій школі, вилучення другорядного і надмірно ускладненого матеріалу; розроблення на основі компетентнісного підходу базового змісту позашкільної освіти та нових навчальних програм за напрямками позашкільної освіти;

- встановлення і розширення варіантів співпраці і партнерства між навчальними закладами, науковими і громадськими організаціями, виробничими підприємствами, інвестиційними фондами (приватно-державне партнерство в освіті);

- оновлення змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників для Нової української школи;

- розвиток практики підготовки педагогічних працівників за інтегрованими програмами (у тому числі за поєднаними спеціальностями на рівні магістра);

- постійна експериментальна і проектна діяльність у системі освіти;

- посилення інтересу підростаючого покоління до професій і спеціальностей у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, інженерії, біотехнологій [5].

Видатний український педагог Костянтин Ушинський розглядав навчання як важку працю не лише вчителя, а й, насамперед, самого учня. З перших днів треба виховувати у дітей ставлення до навчання як до серйозної праці. А серйозна праця, як вказує великий педагог, завжди важка [6, 342]. У сучасному світі, позначеному збільшенням обсягу теоретичної інформації, навчальне навантаження учня порівняно з попередніми поколіннями неспівмірно зросло, під загрозою опинилося фізіологічне здоров'я школярів. Під час реформування освітньої галузі науковці та педагоги-практики прагнуть розвантажити навчальні програми. Водночас державну політику в галузі освіти мають спрямовувати на забезпечення здоров'я людини в усіх його складових: духовній, соціальній, психічній, фізичній. Одним із пріоритетних завдань освіти вбачаємо навчати дитину відповідальному ставленню до власного здоров'я і здоров'я оточуючих як до найвищих особистісних і суспільних цінностей. Це має здійснюватися шляхом розвитку валеологічної освіти, повноцінного медичного обслуговування, якому, на жаль, все менше приділяють уваги органи управління освітою, оптимізації режиму навчально-виховного процесу, створення екологічно сприятливого життєвого простору, залучення до фізичної культури і спорту всіх учасників освітнього процесу.

Важливим елементом збереження здоров'я суб'єктів навчання є неприпустимість у закладах освіти будь-яких форм булінгу та дискримінації. Відповідну науково-дослідну роботу в напрямі вивчення різних аспектів цієї проблеми, розроблення конкретних рекомендацій здійснюють співробітники Інституту прикладної педагогіки. Розуміючи важливість у Новій українській школі функціонування психологічної служби, покликаної здійснювати діагностичну, корекційно-розвивальну, реабілітаційну й просвітницьку роботу з усіма учасниками навчально-виховного процесу, нашими фахівцями розпочато прикладні наукові дослідження. Перші їх результати показали, що вдосконалення потребує нормативно-правова складова діяльності психологічної

служби, що забезпечить підвищення якості роботи практичних психологів і соціальних педагогів. Необхідно формувати єдину інформаційну базу для фахівців цієї сфери, впроваджувати комплекс нових заходів з просвітницької роботи щодо попередження і профілактики негативних поведінкових реакцій учасників навчально-виховного процесу.

Концепція реформування освітньої галузі передбачає інновації у системі управління освітою, яке має здійснюватися на засадах новітніх стратегій відповідно до принципів сталого розвитку, створення сучасних систем освітніх проєктів та їх моніторингу; розвитку моделі державно-громадського управління у сфері освіти, в якій особистість, суспільство та держава є рівноправними суб'єктами і партнерами. Сьогодні необхідно створити гнучку, цілеспрямовану, ефективну систему державно-громадського управління освітою, що забезпечуватиме інтенсивний розвиток та якість освіти, її спрямованість на задоволення потреб держави й особистості [5]. Для цього треба реально втілити в життя неодноразово вже задекларовані оптимізацію органів управління освітою, децентралізацію управління у цій сфері; перерозподіл функцій і повноважень між центральними та місцевими органами управління освітою; професіональний підхід під час добору та призначення керівників навчальних закладів, органів управління освітою; розроблення системи заходів (науково-методичних, фінансово-економічних тощо) щодо впровадження подальшої автономії навчальних закладів, розширення їх прав і можливостей щодо фінансової самостійності; подолання бюрократизації в системі управління освітою, вдосконалення порядку перевірок та звітності навчальних закладів; забезпечити професійну підготовку компетентних менеджерів системи освіти, формування управлінців нової генерації, здатних мислити й діяти системно, у тому числі в кризових ситуаціях, приймати управлінські рішення в будь-яких сферах діяльності, ефективно використовувати наявні ресурси; запровадити нові ефективні форми підвищення кваліфікації керівників освіти й автоматизовані системи управління освітою.

У реформуванні освіти необхідно орієнтуватися на сучасний досвід та практику високорозвинених країн. Традиційно сильні позиції в міжнародних освітніх рейтингах посідають освітні системи Південної Кореї, Японії, Сингапуру, Гонконгу, скандинавських країн. Вивчаючи передовий досвід, ми маємо не просто копіювати його, а й адаптувати до вітчизняних реалій. У процесі перебудови освітньої системи України, корегування та оновлення її змісту ми маємо виробити принципи, що будуть реалізовуватися незалежно від керівництва МОН України, перебування при владі тієї чи іншої політичної сили.

Використана література:

1. Україна в рейтингу індексу людського розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.poglyad.tv/ukrayina-v-top-100-rejtyngu-indeksu-lyudskogo-rozvytku/>

2. Ткаченко В.В. Українська вища освіта на міжнародному ринку освітніх послуг: поточний стан та перспективи // Якість вищої освіти: українська національна система та європейські практики: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. — Київ, 6-7 грудня, 2018 р. — К.: ЦП Компринт, 2018. — С. 38-40.

3. Ткаченко В.В., Кирієнко О.Ю. Історичний досвід реформування освіти у Фінляндії // Реформа освіти в Україні: інформаційно-аналітичне забезпечення. — I Міжнародна науково-практична конференція (29 листопада 2017 р.). — К., 2017. — С. 25-29.

4. Sahlberg Pasi. Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books/about/Finnish_Lessons.html?id=py7r-7Lz-w4C&redir_esc=y

5. Концепція нової української школи [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczija.html>

6. Ушинский К. Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии [Текст] / К. Д. Ушинский // Избр. пед. соч. : Т. 1–2. – М.: Педагогика, 1974. – Т. 1. – С. 229–547.